

Kapesitabiini-solunsalpaajahoito

Tämän ohjeen tarkoituksena on antaa sinulle tietoa tulevasta hoidosta ja miten hoito toteutetaan. Lisäksi ohjeessa kerrotaan itsehoidosta kapesitabiini-hoidon aikana sekä mihin voit ottaa hoidon aikana yhteyttä, jos sinulla on mieltä askarruttavia asioita

Mitä kapesitabiini-hoito on?

Kapesitabiini on suun kautta otettava solunsalpaaja. Kapesitabiinia voidaan käyttää yksinään tai yhdistelmähoitona muiden sairaalassa annettavien solunsalpaajien tai syöpälääkkeiden kanssa.

Solunsalpaaja eli sytostaatteja käytetään syövän lääkehoitona leikkaushoidon jälkeen (liitännäishoito), tehostamaan sädehoitoa tai etäpesäkkeitä hävittämään. Solunsalpaajat vaikuttavat solujen kasvuun ja jakautumiseen. Solunsalpaajien avulla syöpäsolujen jakautumisjärjestelmä vahingoittuu, jolloin ne eivät pysty lisääntymään vaan tuhoutuvat. Lääkeaineet kulkeutuvat verenkierron mukana kehon eri osiin saavuttaen näin myös sellaisia syöpäsoluja, jotka eivät näy röntgen- tai muilla tutkimuksilla.

Sinun on hoitoa saadessasi tärkeä tietää, mitä otat huomioon hoitojen aikana ja miten itse voit lievittää haittavaikutuksia. Kuitenkaan kaikki potilaat eivät saa haittavaikutuksia. Haittavaikutukset häviävät yleensä hoidon loputtua.

Osa haittavaikutuksista voi olla vaarallisia.

Miten kapesitabiini-hoito toteutetaan?

Lääkärisi määrää sinulle sopivan annoksen, annosvälin ja hoitojakson kokonaismäärän. Tabletteja otetaan tavallisesti 14 päivän jaksona, jonka jälkeen seuraa 7 päivän lepoaika (lääkkeetön jakso). Yksi hoitojakso on siis 21 päivää. Aina ennen uuden hoitojakson aloitusta sinulta otetaan verikokeita ja sinulla on joko lääkärin tai sairaanhoitajan yhteydenotto voinnistasi.

Kapesitabiinitabletteja otetaan aamuin ja illoin. Tabletit otetaan 30 minuutin kuluessa ruokailusta ja niellänsä kokonaisina veden kera. Kädet on hyvä pestä ennen ja jälkeen lääkkeenoton. On tärkeää, että otat lääkkeesi lääkärin ohjeiden mukaisesti. Jos tablettien nieleminen on sinulle hankalaa, kerrothan siitä hoitajallesi. Säilytä tabletit huoneenlämmössä ja lasten ulottumattomissa.

Hoidon aikana suositellaan pidettäväksi päiväkirjaa haittavaikutuksista ja huomioista. Päiväkirjan ja ohjeet sen käytöstä saat omalta sairaanhoitajaltasi ennen hoidon aloitusta.

Päiväkirjan pitäminen antaa tarkkaa tietoa hoidostasi ja auttaa hoitohenkilökuntaa hoitosi suunnittelussa ja seurannassa.

Kapesitabiini ja sädehoito

Kapesitabiinia voidaan käyttää tehostamaan sädehoidon vaikutusta, jolloin puhutaan kemosädehoidosta. Tällöin kapesitabiinia otetaan koko hoitojakson ajan viikon jokaisena päivänä aamuin illoin koko sädehoidon ajan. Sädehoitoa annetaan arkipäivisin. Lääkärisi määrää sinulle hoitojakson pituuden. Hoidon aikana veriarvojasi ja vointiasi seurataan säännöllisesti.

Kapesitabiini-hoidon aiheuttamat haittavaikutukset

Kuten kaikilla solunsalpaajilla myös kapesitabiinillä voi olla haittavaikutuksia. On tärkeää, että otat haittavaikutusten ilmetessä herkästi yhteyttä hoitavaan yksikköosi. Näin menettelemällä vähennät riskiä, että haittavaikutus jatkuu tai muuttuu vaikeaksi. Tarvittaessa hoito voidaan tauottaa tai lääkeannosta laskea.

Kapesitabiinin yleisimpiä haittavaikutuksia on **käsi- ja jalkaoireyhtymä**. Tällöin käsiin ja jalkoihin saattaa ilmaantua punoitusta, kipua, turvotusta tai haavaumia. Käsien ja jalkojen ihoa kannattaa hoitaa jo ennaltaehkäisevästi rasvaamalla säännöllisesti käsiä ja jalkoja. Huolehdi käsien ja jalkojen hyvästä hygieniasta.

Pahoinvointi ja oksentelu voivat liittyä hoitoon ja siksi sinulle kirjoitetaan kotiin reseptit pahoinvointilääkkeistä. Näitä lääkkeitä tulee ottaa lääkärin ohjeen mukaan ja riittävästä nesteen saannista tulee huolehtia.

Kapesitabiinihoitoon voi liittyä myös **vatsaoireita ja ripulia**. Jos ripuliulosteita on yli neljä vuorokaudessa tai ripulia ilmaantuu yöllä, niin lääkkeen ottaminen pitää keskeyttää ja sinun tulee olla yhteydessä hoitavaan yksikköosi mahdollisimman pian.

Suu voi kuivua tai sinne voi ilmaantua punoitusta, kipua tai haavaumia. Tämä on usein ohimenevää. Suuta kannattaa kostuttaa usein ja purskutella keittosuolaliuoksella. Ohjeen saat omalta sairaanhoitajaltasi. Huolehdi suuhygieniasta. Tupakointi tulee lopettaa.

Jos sinulla ilmenee hoidon aikana puristavaa rintakipua, painavaa tunnetta rintakehällä tai kaulalla, nopeasti alkavaa hengenahdistusta, epätasaista sykettä tai tajunnanmenetystä, keskeytä lääkitys ja hakeudu välittömästi lähimpään päivystävään yksikköön.

Yleiskunnon laskiessa tai jos kuume nousee yli 38.0 astetta, on oltava heti yhteydessä hoitavaan tai päivystävään yksikköön.

Mikäli joudut jostain syystä jäämään sairaalaan, tulee kapesitabiini aina keskeyttää.

Itsehoito kapesitabiini-hoidon aikana

On suositeltavaa, että pidät yleiskunnostasi huolta hoidon aikana. Voit harrastaa liikuntaa voimiesi mukaan. Ulkoilu, monipuolinen ravinto, riittävä nesteiden juonti, riittävä uni ja lepo auttavat sinua hyvän yleiskunnon säilyttämisessä. Vitamiinien ja hivenaineiden käytöstä sinun tulee keskustella ensin lääkärisi kanssa, koska ne voivat aiheuttaa haitallisia yhteisvaikutuksia muiden lääkkeiden kanssa. Alkoholin nauttimista ei suositella koko solunsalpaajahoidon aikana.

Tupakoinnin lopetus on tärkeä osa syövän hoitoa. Tupakointi heikentää sairauden ennustetta ja tupakoinnin lopettaminen parantaa useiden syöpäsairauksien ennustetta. Tupakoinnin lopettamisessa sinua auttaa tupakastavieroitushoitaja, jonka yhteystiedot saat omalta hoitajaltasi. Nikotiiniriippuvuuteen voi käyttää käsikaupan korvaushoitovalmisteita myös solunsalpaajahoidon aikana.

Hampaiden tulee olla kunnossa ennen solunsalpaajahoidojen aloitusta. Jos sinulle tulee hoitojen aikana hammasvaivoja, niin keskustele aina lääkärisi tai oman sairaanhoitajasi kanssa ennen kuin varaat aikaa hammaslääkärille. Esim. hampaan juurihoito tai poisto on toimenpide, jonka ajankohta täytyy sovittaa hoitojen mukaan.

Hoitohenkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus, joten voit herkästi ottaa omaan hoitajaasi yhteyttä. Nimeä myös lähiomainen, jolle tarvittaessa saa antaa sinua koskevia tietoja. Ota herkästi yhteyttä, jos jokin asia painaa mieltäsi.

Sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa sinua neuvoo sosiaalityöntekijä.